

RAHOITUSASIAANTUNTIJAN OSAAMISKOKEEN VAATIMUKSET

Osaamiskokeiden perusteet, sisältö ja osaamisvaatimukset

1.9.2024

SISÄLLYSLUETTELO

RAHOITUSASiantuntijan Osaamiskoe	3
Johdanto	3
Kohderyhmä	4
Sisältö ja rakenne	5
Asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen osaamiskokeen (RAO1) aihealueet	6
Asuntovakuudettomien kuluttajaluottojen osaamiskokeen (RAO2) aihealueet	6
LAINSÄÄDÄNNÖN EDELLYTTÄMÄ AMMATTITAITO, PÄTEVYYS JA KOULUTUS	7
OSAAMISVAATIMUKSET	7
Aihealue 1 – Kuluttajarahoituksen peruskäsitteet, rahoitusmarkkinat, riskienhallinta ja sääntely	7
Peruskäsitteet	7
Rahoitusmarkkinat ja luottoriskienhallinta	8
Sääntely ja valvonta	8
Aihealue 2 – Luottojen markkinointi, luottokelpoisuuden arviointi ja luottopäätös	8
Markkinointi	8
Luottotarjous	8
Luottokelpoisuuden arviointi	9
Luottopäätös	9
Aihealue 3 – Luottosopimuksen aikaiset muutokset	9
Luottoaikaiset muutokset	9
Luoton peruuttaminen, eräännyttäminen ja ennenaikainen takaisinmaksu	9
Tiedonanto- ja huolehtimisvelvollisuudet luottosuhteen aikana	10
Luotonosaajan maksuvaikeudet ja maksukyvyttömyys	10
Aihealue 4 – Luotto ja vakuudet (vain RAO1)	10
Vakuusjärjestelyt, vakuuksien arviointi ja riskit	10
Tiedonantovelvollisuudet	10
Vakuuksien erityiskysymykset	11
Aihealue 5 – Rahoitusasiantuntija käytännön tilanteissa (vain RAO1)	11
Käytännön tilanteet ja sovelluskohteet	11
TUTKINNON SUORITTAMINEN JA OSAAMISKOKEEN ARVIOIMISEN PERUSTEET	12
Rehdin suorittamisen vaade	12
Osaamiskokeen painotukset ja läpipääsyraja	13
VALMENNUSMATERIAALI	14

RAHOITUSASIAANTUNTIJAN OSAAMISKOE

Johdanto

Rahoitusasiantuntijan osaamiskoe on Finva Finanssikoulutuksen tuoteportfolioon kuuluva ja Aalto EE:n järjestämä luotonantajien sekä muiden finanssialalla ja alan ulkopuolella rahoitustehtävissä toimivien asiantuntijoiden osaamisen todentaja. Osaamiskokeen läpäisemällä suorittaja osoittaa tietämyksensä tyypillisimmistä kuluttajaluottotuotteista ja -käytännöistä ja niihin liittyvästä sääntelystä.

Osaamisen todentamisen merkitys on kasvanut myös finanssialalla, kun finanssitoimijan luotettavuus ja läpinäkyvyys linkittyvät vastuullisuuden vaatimusten myötä käytännön toimintaan. Rahoitusalaalla toimivilla henkilöillä tulee olla lainsäädännön vaatimusten mukaan riittävä tietämys muun muassa taloudesta, rahoituksesta, luotonannosta ja sen lisäpalveluista, vakuudeksi annettavan muun omaisuuden arvon määrittämisestä ja luottokelpoisuuden arvioinnista.

Pätevyysvaatimus on olemassa aina, kun kyse on asunto-omaisuuteen liittyvästä kuluttajaluotosta. Pätevyys ja tietämys on myös osoitettava soveltuvalla tutkinolla, oppiarvolla, koulutuksella tai osaamiskokeella ja mahdollisella työkokemuksella vastaavanlaatuisissa tehtävissä, ja se on pidettävä ajan tasalla. (KSL 7a, LLL 15:12a, A 1031/2016).

Myös EBA:n luotonantoa ja -valvontaa koskevat ohjeet (EBA/GL/2020/06 29/05/2020) edellyttävät, että luotonantajien on kehitettävä luottoriskin kulttuuria osana yleistä riskikulttuuria esimerkiksi henkilöstön koulutuksen kautta kaikilla organisaation tasoilla. Luotonantajien on varmistettava, että luotonantoon ja erityisesti päätöksentekoon, riskinhallintaan ja sisäiseen valvontaan osallistuvilla työntekijöillä on oltava riittävästi kokemusta, ammattitaitoa ja luotonantoon liittyvä pätevyys. Työntekijöiden on saatava säännöllisesti asianmukaista koulutusta, johon kuuluu myös sovellettaviin säädös- ja sääntelykehikkoihin tehtyjen muutosten esitteleminen. Säännöllisellä koulutuksella taataan, että kaikilla asiaankuuluvilla työntekijöillä on asianmukainen ammattitaito ja että he tuntevat luottolaitoksen luottokäytännöt, -menettelyt ja -prosessit.

Lisäksi Finanssiala ry:n hyvän pankkitavan ohjeet toteavat, että pankin tulee varmistaa, että henkilökunta on tehtäviinsä soveltuvaa ja riittävästi koulutettua ja että sen toiminta on asianmukaisesti ohjeistettu, johdettu ja valvottu. (Finanssiala: Hyvä pankkitapa).

Rahoitusasiantuntijan osaamisen todentavan kokeen avulla voidaan osoittaa tietämystä keskeisiin kuluttaja-asiakkaille tarjottavien rahoitustuotteiden sääntelyyn ja tyypillisimpiin markkinakäytäntöihin. Osaamiskoe auttaa yhtenäistämään rahoitusasiantuntijoiden osaamistasoa Suomessa.

Rahoitusasiantuntijan osaamiskokeesta on valittavissa tarvittavaan pätevyystasoon sopiva osaamiskoe:

- Rahoitusasiantuntijan osaamiskoe, asunto-omaisuuteen liittyvät kuluttajaluotot (RAO1) on tarkoitettu kaikkien kuluttajaluottojen eli myös asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen parissa toimiville; ja
- Rahoitusasiantuntijan osaamiskoe, asuntovakuudettomat kuluttajaluotot (RAO2) vain asuntovakuudettomien kuluttajaluottojen parissa toimiville.

Asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen osaamiskokeen suorittaja hallitsee myös asuntovakuudettomien kuluttajaluottojen osaamiskokeen osaamisvaatimukset.

Rahoitusasiantuntijan osaamiskokeet ovat kokonaisuutena ja osaamisvaateiltaan monipuolisia, ja ne kattavat keskeiset kuluttajarahoituksen aiheet. Osaamiskokeet ja niiden vaatimukset on jaettu seuraaviin aihealueisiin: 1) Kuluttajarahoituksen peruskäsitteet, rahoitusmarkkinat, riskienhallinta ja sääntely, 2) Luottojen markkinointi, luottokelpoisuuden arviointi ja luottopäätös, 3) Luottosopimuksen aikaiset muutokset, 4) Luotto ja vakuudet (vain RAO1) sekä 5) Rahoitusasiantuntija käytännön tilanteissa (vain RAO1).

Kohderyhmä

Rahoitusasiantuntijan osaamiskoe on tarkoitettu pankeissa ja muissa kuluttajaluottoja myöntävissä yrityksissä kulutusrahoitustehtävissä toimiville asiantuntijoille, asuntolainaneuvottelijoille sekä muissa vaativissa kuluttajarahoituksen tehtävissä toimiville henkilöille. Varsinkin osaamiskoe 1 sopii erityisesti niille, jotka haluavat kehittää osaamistaan ja siirtyä vaativampiin kuluttajarahoituksen tehtäviin.

Rahoitusasiantuntijan osaamiskokeen soveltuvuutta arvioidessa keskeistä on arvioida suorittajan työtehtävien sisältöä. Soveltuvuuden arvioinnissa voi hyödyntää esimerkiksi alla olevaa kuvausta oletetuista tehtävänkuvista neuvoja- ja asiantuntijatasolla. Myöhemmin tässä dokumentissa eritellään osaamiskokeen eri aihealueiden keskeiset sisällöt ja osaamisvaatimukset, joita on myös hyvä peilata suorittajan tehtäväkuvaan.

Kun rahoitusasiantuntijan osaamiskokeen soveltuvuus on todettu, työtehtävien sisältö ja osaaminen vaikuttavat sopivan osaamiskokeen valintaan. Osaamiskokeen voi suorittaa joko niin, että se koskee kaikkia kuluttajaluottoja eli myös asunto-omaisuuteen liittyviä kuluttajaluottoja tai niin, että se koskee ainoastaan asuntovakuudettomia kuluttajaluottoja.

Rahoitusasiantuntijan osaamiskoe, asunto-omaisuuteen liittyvät kuluttajaluotot (RAO1)

Asiakaspalvelija tai -neuvoja
<ul style="list-style-type: none"> - Luotonannon peruskäsitteet - Luotonannon perusteet ja kyky keskustella luotonannosta yleisellä tasolla - Luottoihin liittyvät perusneuvonta ja vähäiset muutokset - Perustason ymmärrys vakuuksista ja hinnoittelusta - Maksuvaikeustilanteiden perusneuvonta
Asiantuntija
<p>Edellä esitetyn lisäksi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vakuudellisten lainojen neuvottelukokonaisuudet - Ymmärrys luotonannon prosessista kokonaisuudesta - Kattava käsitys eri rahoitusmuodoista - Lainalaskennan ymmärrys - Vakuuksien erityispiirteet - Luottokelpoisuuden arviointi ja vastuullinen luottopäätös - Viranomaisvaatimusten ja juridiikan hallitseminen - Maksuvaikeustilanteiden ennakointi ja hoito - Luotonannon haastavat tilanteet ja erityiskysymykset

Rahoitusasiantuntijan osaamiskoe, asuntovakuudettomat kuluttajaluotot (RAO2)

Asiakaspalvelija tai -neuvoja
<ul style="list-style-type: none"> - Luotonannon peruskäsitteet - Luotonannon perusteet ja kyky keskustella luotonannosta yleisellä tasolla - Luottoihin liittyvät perusneuvonta ja vähäiset muutokset - Perustason ymmärrys vakuuksista ja hinnoittelusta - Maksuvaikeustilanteiden perusneuvonta
Asiantuntija
<p>Edellä esitetyn lisäksi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ymmärrys luotonannon prosessista kokonaisuudesta - Kattava käsitys eri rahoitusmuodoista - Lainalaskennan ymmärrys - Luottokelpoisuuden arviointi ja vastuullinen luottopäätös - Viranomaisvaatimusten ja juridiikan hallitseminen - Maksuvaikeustilanteiden ennakointi ja hoito - Luotonannon haastavat tilanteet ja erityiskysymykset

Sisältö ja rakenne

Osaamiskoe koostuu joko viidestä tai kolmesta aihealueesta, jotka suoritetaan samanaikaisesti yhdessä osaamiskokeessa. Osaamiskokeen 2 (RAO2) saman nimiset valmennusmateriaalin kolme ensimmäistä osaa ovat sisällöltään suppeammat kuin osaamiskokeessa 1, koska pääsääntöisesti asuntovakuuksiin liittyvät

asiat jäävät peruskäsitteiden tasolle. Hyväksytyt suoritukset edellyttävät osaamiskokeelle asetetun pisterajan ylittämistä.

Asunto-omaisuuteen liittyvien kuluttajaluottojen osaamiskokeen (RAO1) aihealueet

1. Kuluttajarahoituksen peruskäsitteet, rahoitusmarkkinat, riskienhallinta ja sääntely
2. Luottojen markkinointi, luottokelpoisuuden arviointi ja luottopäätös
3. Luottosopimuksen aikaiset muutokset
4. Luotto ja vakuudet
5. Rahoitusasiantuntija käytännötilanteissa

Asuntovakuudettomien kuluttajaluottojen osaamiskokeen (RAO2) aihealueet

1. Kuluttajarahoituksen peruskäsitteet, rahoitusmarkkinat, riskienhallinta ja sääntely
2. Luottojen markkinointi, luottokelpoisuuden arviointi ja luottopäätös
3. Luottosopimuksen aikaiset muutokset

Jokaisen aihealueen keskeiset osaamisvaatimukset on kuvattu myöhemmin tässä dokumentissa. Tämän tarkoituksena on auttaa valmistautumaan osaamiskokeen suorittamiseen. Osaamisvaatimukset ovat voimassa toistaiseksi. Aalto EE voi tarvittaessa muuttaa osaamisvaateita. Mahdolliset muutokset osaamisvaateisiin julkaistaan Aalto EE:n verkkosivuilla. Osaamiskoe sekä valmistusmateriaali on päivitetty elokuussa 2024 vastaamaan tilannetta 1.9.2024.

OSAAMISVAATIMUKSET

Rahoitusasiantuntijan osaamiskokeen vaadittava osaamisen keskeinen sisältö määritellään aihealueittain. Keskeisten osaamisvaatimusten määrittely helpottaa kokeeseen valmistautumista.

Osaamiskokeessa mitataan – ja siten suorittajalta edellytetään – keskeisten käsitteiden ja määritelmien muistamista, asioiden ja teemojen syy-seuraussuhteiden ymmärtämistä sekä osaamiskokeessa 1 myös kykyä soveltaa tietoa käytännön tapauksiin ja ongelmiin. Keskeistä on myös kyky perustella, vertailla ja selittää oppimaansa asiakastilanteissa.

Kysymysten vaadittavat tasot vaihtelevat eri aihealueiden sekä kysymysten välillä. Osaamiskokeen kysymykset mittaavat osaamista pääsääntöisesti tasolla D-B. Tarkemmat osaamistasot on arvioitu kunkin aihealueen osaamisvaateiden esittelyiden jälkeisissä taulukoissa.

A-taso, analyysitaso

- Kyky jäsentää ongelmia osaongelmiin ja ratkaista niitä tehden johtopäätöksiä kokonaisongelman ratkaisemiseksi

B-taso, soveltamistaso

- Kyky soveltaa opittua annettuihin käytännön ongelmiin

C-taso, ymmärtämistaso

- Kyky ymmärtää asioita ja niiden merkityksiä sekä syy-seuraussuhteita

D-taso, muistamistaso

- Kyky muistaa käsitteitä ja määritelmiä

Osaamiskoe sekä valmennusmateriaali on päivitetty elokuussa 2024 vastamaan tilannetta 1.9.2024.

Aihealue 1 – Kuluttajarahoituksen peruskäsitteet, rahoitusmarkkinat, riskienhallinta ja sääntely

Peruskäsitteet

Suorittaja osaa selittää kuluttajarahoituksen keskeiset käsitteet kuten asuntoluoton eri määritelmät sekä ymmärtää lainakaton eli enimmäisluototussuhteen merkityksen merkittävänä makrovakaussuhteena sekä kotitalouksien

velkaantumisen hillitsijänä. Lisäksi suorittaja osaa soveltaa enimmäisluototus-suhteen säännöksiä luotonannon käytännötapauksiin.

Rahoitusmarkkinat ja luottoriskienhallinta

Suorittajalla on näkemys velkaantumisen tilanteesta ja velkaantumiseen liittyvistä ongelmista Suomessa. Hän ymmärtää myös vastuullisen luotonannon merkityksen ylivelkaantumisen hillitsemisen sekä riskienhallinnan näkökulmasta.

Säätely ja valvonta

Suorittaja ymmärtää luottolaitoksen sääntelyn ja valvonnan perusteet sekä muun muassa pankkialaisuuteen, hyvään pankki- ja luotonantotapaan, tietosuojaan, rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseen, henkilöllisyyden todentamiseen ja luottotietoihin liittyvän keskeisen sääntelyn sisällön ja merkityksen luotonannon näkökulmasta. Suorittaja osaa arvioida ja yhdistää eri kuluttajarahoitusten teemoja sääntelyn viitekehykseen, etsiä lisätietoa sääntelyn ja ohjeistuksien tarkemmista sisällöistä sekä soveltaa lainsäädäntöä käytännötapauksiin.

Aihealue 1	Osaamistaso
Peruskäsitteet	D-C
Rahoitusmarkkinat ja luottoriskienhallinta	B
Säätely ja valvonta	C

Aihealue 2 – Luottojen markkinointi, luottokelpoisuuden arviointi ja luottopäätös

Markkinointi

Suorittaja ymmärtää kuluttajaluottojen markkinoinnin reunaehdot ja säännöt sekä tunnistaa, mitkä toimenpiteet voidaan laskea osaksi markkinointia. Hän ymmärtää markkinoinnin sääntelyn merkityksen vastuullisen luotoannon ja ylivelkaantumisen näkökulmasta ja osaa soveltaa tietoa työssään kuluttajaluottojen parissa.

Luottotarjous

Suorittaja osaa luottotarjousta tehtäessä tarjota kuluttajalle oikeat ja riittävät tiedot. Hän ymmärtää SECCI- ja ESIS-lomakkeiden tarkoituksen ja käytön. Osaa osata osattavaa tulkiten sen sisältöä asiakkaalle. Lisäksi suorittaja ymmärtää yhdistetyn tarjouksen ehdot sekä osaa analysoida, milloin kyseessä on yhdistetty tarjous ja milloin kielletty kytkeytyminen.

Luottokelpoisuuden arviointi

Suorittaja ymmärtää luottokelpoisuuden arvioinnin keskeisen roolin niin luotonantajan riskienhallinnan kuin vastuullisen luotonannon näkökulmasta. Suorittaja hallitsee maksuvaralaskelman, huomioonotettavat luottokelpoisuuden arvioinnille keskeiset tekijät sekä osaa vaatia, varmistaa ja arvioida tätä varten asiakkaalta saatuja tietoja. Suorittaja osaa myös arvioida kriittisesti tuloja ja menoja sekä hyödyntää luottotietoja ja asiakastietoja luottokelpoisuuden arvioinnissa. Lisäksi suorittaja ymmärtää luottokelpoisuuden arvioinnin ja tiedonantovelvollisuuden linkittymisen yhteen ja osaa esimerkiksi luottokelpoisuuden arvioinnin perusteella havaita asiakkaan mahdollisen erityisen tiedon tarpeen.

Luottopäätös

Suorittaja hallitsee hyvän luottopäätöksen keskeiset piirteet sekä ymmärtää tavallisimpien poikkeuksellisten rahoitusjärjestelyiden peruspiirteet. Lisäksi suorittaja ymmärtää luotonmyöntäjän luottopolitiikan ja riskienhallinnan näkökulmasta luoton myöntämisen edellytykset, jossa päätöksen tulee perustua luottokelpoisuuteen ja riittäviin vakuuksiin. Suorittaja tietää myös, milloin ja miltä osin luottihakemuksen hylkääminen tulee perustella asiakkaalle sekä luottosopimuksen solmimiseen liittyvät vaateet.

Aihealue 2	Osaamistaso
Markkinointi	C
Luottotarjous	C
Luottokelpoisuuden arviointi	C-B
Luottopäätös	B

Aihealue 3 – Luottosopimuksen aikaiset muutokset

Luottoaikaiset muutokset

Suorittaja ymmärtää, missä tilanteissa luotonantajalla tai kuluttajalla on mahdollisuus muuttaa luottosopimusta ja sen ehtoja. Lisäksi suorittaja hallitsee tyypillisiin muutoksiin, kuten maksuohjelman muutoksiin sekä luottorajan muutokseen liittyvän sääntelyn. Hän muun muassa ymmärtää, millä edellytyksin ja millaisia muutoksia voidaan tehdä, mitä asioita luotonantajan tulee tarkastaa ennen muutoksien tekoa sekä missä tilanteissa vaaditaan takaajan tai pantinantajan suostumus muutoksille. Suorittaja osaa soveltaa tietoja ja arvioida kuluttajan tarvetta ja oikeuksia muutoksille.

Luoton peruuttaminen, eräännyttäminen ja ennenaikainen takaisinmaksu

Suorittaja ymmärtää kuluttajan oikeuden peruuttaa luottosopimus sekä luoton liitännäispalvelut, peruuttamisen muotovaatimukset sekä luotonantajan oikeudet

koron perimiseen. Suorittaja myös ymmärtää, missä tilanteissa luotonantajalla on oikeus eräännyttää luotto maksun viivästymisen vuoksi. Lisäksi suorittaja tietää kuluttajan oikeudet maksaa luotto ennenaikaisesti takaisin sekä luotonantajan oikeudet ja rajoitukset periä kuluja ja korvauksia kyseisestä tilanteesta. Hän osaa soveltaa keskeisten oikeuksien ja velvollisuuksien sisältöä asiakaskohtaamisissa.

Tiedonanto- ja huolehtimisvelvollisuudet luottosuhteen aikana

Suorittaja ymmärtää luottosuhteen voimassaolon aikaan liittyvät tiedonantovelvollisuudet niin asiakkaan kuin luotonantajan näkökulmasta ja pystyy perustelemaan luotonsaajalle ja vakuudenantajalle myös tiedonantovelvollisuuden piiriin kuuluvien tietojen laajuuden, eli mitä tietoja luotonantaja saa pyynnöstä antaa.

Luotonsaajan maksuvaikeudet ja maksukyvyttömyys

Suorittaja ymmärtää luotonantajan velvollisuuden suhtautua maksuvaikeustilanteisiin vastuullisesti ja mitä se konkreettisesti tarkoittaa. Suorittaja osaa soveltaa maksuvaikeustilanteiden käytännön toimintatapoja luoton neuvonnan ja järjestelmisen näkökulmasta sekä osaa tarvittaessa ohjata maksuvaikeustilanteessa olevan kuluttajan oikeiden tahojen neuvonnan ja avun pariin.

Aihealue 3	Osaamistaso
Luottoaikaiset muutokset	B
Luoton peruuttaminen, eräännyttäminen ja ennenaikainen takaisinmaksu	B
Tiedonanto- ja huolehtimisvelvollisuudet luottosuhteen aikana	C-B
Luotonsaajan maksuvaikeudet ja maksukyvyttömyys	B

Aihealue 4 – Luotto ja vakuudet (vain RAO1)

Vakuusjärjestelyt, vakuuksien arviointi ja riskit

Suorittaja ymmärtää vakuuksien roolin luoton takaisinmaksun turvaajana. Hän hallitsee eri vakuustyyppien keskeiset erot käsitteiden, käytännön sekä erityislainten osalta. Suorittaja ymmärtää myös pantinantajan ja takaajan roolin velvollisuuden maksukyvyttömyystilanteissa sekä osaa selittää vakuuksien käyttöön liittyviä seikkoja asiakkaalle. Suorittaja ymmärtää myös vakuuksien arviointiin liittyvät keskeiset riskitekijät luottoriskin näkökulmasta.

Tiedonantovelvollisuudet

Suorittaja tietää, mitä tietoja ja missä laajuudessa yksityistakaaja sekä vierasvelkapantinantaja tulee saada esimerkiksi luotonsaajan taloudelliseen asemaan

liittyen. Lisäksi suorittaja ymmärtää, mitä tietoja heillä on oikeus saada luottosuh-
teen aikana.

Vakuuksien erityiskysymykset

Suorittaja hallitsee eri asumisen omistus- ja hallintamuotoihin liittyvät keskeiset
piirteet ja ominaisuudet, jotka vaikuttavat rahoituksen riskeihin sekä vakuuksien
arviointiin ja perustamiseen. Suorittajalla on ymmärrys muun muassa asunto-
osakkeiden, kiinteistöjen, uudistuotannon ja ryhmärakennuttamisen erityispiir-
teistä vakuuksien näkökulmasta. Lisäksi hän ymmärtää myös muiden reaali-
vakuuksien piirteet ja ominaisuudet velan vakuutena. Suorittaja osaa täten soveltaa
ja arvioida eri vakuuksien roolia kunkin asiakkaan tilanteen kohdalla sekä perus-
tella asiakkaalle vakuuksien erityiskysymyksiä.

Aihealue 4	Osaamistaso
Vakuusjärjestelyt, vakuuksien arviointi ja riskit	C-B
Tiedonantovelvollisuudet	C
Vakuuksien erityiskysymykset	C

Aihealue 5 – Rahoitusasiantuntija käytännön tilanteissa (vain RAO1)

Käytännön tilanteet ja sovelluskohteet

Suorittaja osaa soveltaa monipuolisesti aihealueiden 1–4 keskeisimpiä ja haas-
tavimpia sisältöjä, kuten sääntelyä, teoriaa ja ohjeistuksia käytännön tilanteisiin.
Keskeistä on kyky hyödyntää aiemmin oppimaansa tietoa käytännön asiakasta-
pauksiin, joissa vaaditaan tilanteiden analysointia, kykyä jäsentää ongelmia sekä
muodostaa ratkaisuehdotuksia. Aihealue testaa horisontaalisesti suorittajan
osaamista osaamiskokeen muista aihealueista.

Aihealue 5	Osaamistaso
Käytännön tilanteet ja sovelluskohteet	B-A

TUTKINNON SUORITTAMINEN JA OSAAMISKOKEEN ARVIOIMISEN PERUSTEET

Rahoitusasiantuntijan osaamiskokeen järjestämisestä ja osaamisvaatimuksista vastaa Aalto EE. Kokonaisuuteen kuuluu vapaaehtoinen valmennusmateriaali, joka tukee osaamiskokeeseen valmistautumista. Valmennusmateriaalin tai muun valmentavan koulutuksen tai materiaalin käymistä ei kuitenkaan edellytetä. Osaamiskokeen suoritusoikeus on voimassa 3 (kolme) kuukautta ostopäivästä. Osaamiskoe suoritetaan sähköisesti ja sen suorittaminen edellyttää verkkoyhteyttä. Ostettu suoritusoikeus on henkilökohtainen. Mikäli suoritusoikeus ehtii vanhentua, tulee suorittajan ostaa uusi suoritusoikeus verkkokaupasta.

Osaamiskokeessa, asunto-omaisuuteen liittyvät kuluttajaluotot (RAO1) on 100 ja osaamiskokeessa, asuntovakuudettomat kuluttajaluotot (RAO2) on 60 kysymystä. Kysymysten tyyli voi vaihdella. Kysymykset voivat olla muun muassa oikein-väärin-väittämiä tai monivalintakysymyksiä. Myös vastausvaihtoehtojen määrä voi vaihdella. Suoritusaikaa on 90 minuuttia (RAO1) tai 60 minuuttia (RAO2), ja kaikkiin kysymyksiin on vastattava. Osaamiskokeen kaikki aihealueet suoritetaan samanaikaisesti.

Mikäli kysymyksessä on useampi oikea vaihtoehto, kaikki oikeat vaihtoehdot tulee olla valittuna saadakseen pisteen kysymyksestä. Vain oikeat vastaukset lasketaan. Vääristä vastauksista ei vähennetä pisteitä. Kysymysten painoarvo on aihealueissa 1–4 yksi, eli jokaisesta oikein vastatusta kysymyksestä saa yhden pisteen. Aihealueen 5 painoarvo on 2, eli jokaisesta oikein vastatusta kysymyksestä saa kaksi pistettä. Mikäli kysymyksessä on useampi oikea vaihtoehto, kaikki oikeat vaihtoehdot tulee olla valittuna saadakseen pisteen kysymyksestä. Osaamiskokeen 1 kokonaispistemäärä on 115, osaamiskokeen 2 kokonaispistemäärä on 60. Osaamiskokeen voi suorittaa tällä hetkellä suomeksi.

Valmennusmateriaalin sekä laskimen käyttö osaamiskokeessa on sallittua. Osaamiskokeen voi suorittaa missä vain tietokoneen ja hyvän verkkoyhteyden päässä, ellei työnantaja muuta vaadi. Aalto EE ei velvoita työnantajaa valvomaan suoritusta.

Rehdin suorittamisen vaade

Valmennusmateriaalin käyttöä ei ole kielletty osaamiskokeen aikana eikä osaamiskokeen tekemistä erillisesti valvota. Suorittajilla on rehdin suorittamisen vaade, eli suorittaja suorittaa osaamiskokeensa rehellisesti ja itsenäisesti huolehtien siitä, ettei muilla henkilöillä ole mahdollisuutta nähdä hänen omia vastauksiaan. Lisäksi suorittajia kehoitetaan raportoimaan mahdollisista rikkomusepäilyistä Aalto EE:lle. Osaamiskokeen tulos voidaan hylätä myös suorituksen jälkeen, jos osaamiskokeen suorittamisessa todetaan käytetyn vilppiä. Vilpillisen

menettelyn takia hylätystä osaamiskokeesta ilmoitetaan suorittajalle sekä osaamiskokeen tilaajalle.

Osaamiskokeen painotukset ja läpipääsyraja

Osaamiskokeen läpäisemiseksi vaaditaan 80 % oikeita vastauksia eli 92 (osaamiskoe, asunto-omaisuuteen liittyvät kuluttajaluotot, RAO1) tai 48 pistettä (osaamiskoe, asuntovakuudettomat kuluttajaluotot, RAO2). Osaamiskoe arvostellaan asteikolla hyväksytty/hylätty. Suorittaja näkee heti osaamiskokeen jälkeen saamansa pistemäärän sekä onko koe suoritettu hyväksytysti. Väärin tai oikein vastattuja kysymyksiä ei näytetä.

Aihe-alueiden kysymysten määrä sekä painoarvo on esitetty alla olevissa taulukoissa.

Osaamiskoe 1: aihealue	Kysymyksen määrä	Painotus
1. Kuluttajarahoituksen peruskäsitteet, rahoitusmarkkinat, riskienhallinta ja sääntely	20	1
2. Luottojen markkinointi, luottokelpoisuuden arviointi ja luottopäätös	20	1
3. Luottosopimusten aikaiset muutokset	20	1
4. Luotto ja vakuudet	25	1
5. Rahoitusasiantuntijan käytännön tilanteissa	15	2

Osaamiskoe 2: aihealue	Kysymyksen määrä	Painotus
1. Kuluttajarahoituksen peruskäsitteet, rahoitusmarkkinat, riskienhallinta ja sääntely	20	1
2. Luottojen markkinointi, luottokelpoisuuden arviointi ja luottopäätös	20	1
3. Luottosopimusten aikaiset muutokset	20	1

Hyväksytty osaamiskoe oikeuttaa digitaaliseen todistukseen, jonka suorittaja saa viikon sisällä suorituksesta. Todistus on toistaiseksi voimassa oleva. Mikäli suorittajan osaamiskoe on hylätty, hänen tulee ostaa oikeus uusintakokeeseen verkkokaupasta. Uusintakokeiden määrää ei ole rajattu.

VALMENNUSMATERIAALI

Osaamiskokeen suoritusoikeus sisältää pääsyn osaamiskokekohtaisesti joko neljään tai kolmeen valmennuspakettiin, jotka toimivat osaamiskokeeseen valmistavina valmennusmateriaaleina. Ne keskittyvät osaamiskokeen osaamisvaatimusten keskeisiin sisältöihin. Lisäksi materiaalit sisältävät harjoituskysymyksiä sekä pohdintatehtäviä, jotka auttavat osaamiskokeeseen valmistautumisessa. Osaamiskokeen suorittaminen ei kuitenkaan edellytä valmentavan materiaalin tai muun koulutuksen suorittamista.

Valmennusmateriaalien osat 1–4 vastaavat osaamiskokeiden aihealueita 1–5:

- Osa 1. Kuluttajarahoituksen peruskäsitteet, rahoitusmarkkinat, riskienhallinta ja sääntely
- Osa 2. Luottojen markkinointi, luottokelpoisuuden arviointi ja luottopäätös
- Osa 3. Luottosopimuksen aikaiset muutokset
- Osa 4. Luotto ja vakuudet (RAO1)

Asiantuntijana Rahoitusasiantuntijan osaamiskokeessa on ollut varatuomari Terhi Aro, Edulogi Oy. Valmennusmateriaalien sisältö pohjautuu soveltuvin osin Antti Makkosen teokseen *Asunto- ja kuluttajarahoitus* (Alma Talent 2016).

Aalto University Executive Education and Professional Development
Runeberginkatu 14–16
00100 Helsinki

Aalto University Executive Education Oy